

TØNDER
KOMMUNE

Miljøgodkendelse af husdyrbrug

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	INDLEDNING	2
2	AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE	3
3	VILKÅR	4
	3.1. GRUNDFORHOLD	4
	3.1.1. Generelle forhold	4
	3.2. HUSDYRBRUGETS ANLÆG	4
	3.2.1. Landskabelige hensyn	4
	3.2.2. Management og egenkontrol	5
	3.3. FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG	5
	3.3.1. Gødningsopbevaring og -håndtering	5
	3.3.2. Driftsforstyrrelser og uheld	5
	3.3.3. Ammoniak	5
	3.3.4. Lugt	6
	3.4. HUSDYRBRUGETS AREALER	7
	3.4.1. Udbringning og afsætning af husdyrgødning	7
4	MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	7
	4.1. HUSDYRBRUGETS ANLÆG	7
	4.1.1. Stald og anlæg	7
	4.1.2. Landskabelige hensyn	9
	4.1.3. Energiforbrug	9
	4.1.4. Vandforbrug.....	10
	4.2. FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG	12
	4.2.1. Gødningsopbevaring og -håndtering	12
	4.2.2. Spildevand	13
	4.2.3. Transport.....	14
	4.2.4. Driftsforstyrrelser og uheld	14
	4.2.5. Støj.....	15
	4.2.6. Lys.....	15
	4.2.7. Ammoniak	15
	4.2.8. Lugt	16
	4.3. HUSDYRBRUGETS AREALER	17
	4.3.1. Udbringning og afsætning af husdyrgødning	17
	4.4. NITRAT OG FOSFOR	18
	4.4.1. Nitrat og fosfor til vandløb og søer	18
	4.4.2. Nitrat til Vadehavet	18
	4.4.3. Nitrat til grundvand.....	21
	4.4.4. Fosfor til Vadehavet	22
5	HØRINGER	23
6	KLAGE VEJLEDNING	23
7	BILAG	24
8	REFERENCER	24

1 INDLEDNING

Jessen I/S har den 30. juni 2015 søgt om tillæg til miljøgodkendelse på ejendommen Lillebjergvej 1 A, 6534 Agerskov.

Der er søgt om at udvide husdyrbruget i 2 etaper:

Etape 1:

Udvidelse og ændring af produktionen i eksisterende stalde til 1.250 årssøer (37,5 smågrise pr. so med fravæning ved 8,5 kg), 41.250 produceret smågrise (8,5 – 32 kg) og 875 slagtesvin (55-102 kg). I den nuværende godkendelse bliver gyllen separeret og fiberfraktionen fraføres mens rejevtvandet bringes ud på bedriftens arealer. I tillægsgodkendelsen er der søgt om at få fjernet kravet om gylleseparation og dermed bringe almindelig rågylle ud på markerne. De 136 ha jord der hører til husdyrbruget er ikke tilstrækkelig til afsætning af gylle. Det overskydende afsættes til biogasanlæg.

Etape 2:

Etablering af en ny stald på 34x175 m. Tilbygning på 34x52 m til eksisterende stald. Etablering af 2 gyllebeholdere på 6.000 m³ hver. Udvidelse af dyreholdet til 2.000 årssøer (37,5 smågrise pr. so med fravæning ved 8,5 kg), 75.000 produceret smågrise (8,5 – 32 kg) og 1.400 slagtesvin (70-102 kg). Den ekstra mængde gylle udvidelsen medfører afsættes til biogasanlæg.

Ansøgningen omfatter også 4 heste.

Tillægsgodkendelsen bygger på oplysninger i ansøgning nr. 78501 (etape 2) og ansøgning nr. 83989 (etape 1).

Kontaktoplysninger:

Henrik Jessen
Lillebjergvej 1 A, 6534 Agerskov
Tlf.: 74519275
jessenis@mail.dk

Bedriftsoplysninger:

Lillebjergvej 1 A, 6534 Agerskov
CVR: 34103666

2 AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE

Tønder Kommune meddeler godkendelse til:

Etape 1:

Udvidelse og ændring af produktionen i eksisterende stalde til 1.250 årssøer (37,5 smågrise pr. so med fravæning ved 8,5 kg), 41.250 produceret smågrise (8,5 – 32 kg) og 875 slagtesvin (55-102 kg). Ophævelse af krav om gylleseparation, herunder at der efterfølgende må udbringes almindelig rågylle ud på husdyrbrugets 136 ha udbringingsarealer.

Afsætning af overskydende gylle til biogasanlæg.

Etape 2:

Etablering af en ny stald på 34x175 m. Tilbygning på 34x52 m til eksisterende stald. Etablering af 2 gyllebeholdere på 6.000 m³ hver.

Udvidelse af dyreholdet til 2.000 årssøer (37,5 smågrise pr. so med fravæning ved 8,5 kg), 75.000 produceret smågrise (8,5 – 32 kg) og 1.400 slagtesvin (70-102 kg).

Afsætning af overskydende gylle til biogasanlæg.

Godkendelsen omfatter også 4 heste.

Godkendelsen er meddelt efter § 12 i husdyrloven¹.

Vi vurderer i kapitel 4, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget ved at anvende den bedst tilgængelige teknik, når husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet i ansøgning med tilhørende miljøredegørelse og efterlever vilkårene i kapitel 3.

Vi har vurderet at projektet ikke kan påvirke Natura 2000 områder væsentligt eller ødelægger plantearter, yngle- eller rasteområder for bilag IV arter. Vurderingen er foretaget efter §§ 7 og 11 i habitatbekendtgørelsen².

Hvor intet andet er nævnt, skal vilkårene være overholdt når godkendelsen tages i brug.

Husdyrbruget skal leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser uanset indholdet i denne godkendelse.

Afgørelsen kan skriftligt påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagevejledning fremgår af kapitel 6.

Miljøgodkendelsen

Peder Key Jensen
Miljømedarbejder

Tønder, den 13. juni 2016

3 VILKÅR

Følgende vilkår fra godkendelse af 23. september 2009 ophæves når denne godkendelse udnyttes:

Vilkår 3.2.1.1.-3.2.1.3., med krav om gyllekøling i den staldbygning der ikke blev opført og som derfor er med i denne godkendelse.

Vilkår 3.3.1.3.-3.3.1.5., som er krav til håndtering af gødningsfraktioner fra gylleseparation.

Vilkår 3.3.10.1.-3.3.10.3., som er ammoniakreducerende vilkår erstattet af nye i denne godkendelse.

Vilkår 3.4.3.1.-3.4.3.3., som er vilkår om gylleseparation.

Tillægsgodkendelsen meddeles på følgende vilkår:

3.1. GRUNDFORHOLD

3.1.1. Generelle forhold

3.1.1.1. Denne godkendelse bortfalder hvis den ikke er udnyttet inden 2 år efter den er meddelt. Med hensyn til etape 2 gælder dog at denne del af godkendelsen først skal være udnyttet senest 5 år efter godkendelsen er meddelt. Godkendelsen er udnyttet når bygge- og anlægsarbejder eller når udvidelsen eller ændringen af dyreholdet er påbegyndt. Dog med den forudsætning at den udnyttelse som er påbegyndt, færdiggøres i et rimeligt tempo, hvilket normalt vil sige at den skal være afsluttet inden for et år efter fristens udløb.

3.1.1.2. Husdyrbruget godkendes til et maksimalt dyrehold på:

Etape 1:

1.250 årssøer (37,5 smågrise pr. so med fravænning ved 8,5 kg), 41.250 produceret smågrise (8,5 – 32 kg), 875 slagtesvin (55-102 kg), 2 heste(300-500 kg) og 2 heste(500-700 kg).

Etape 2:

2.000 årssøer (37,5 smågrise pr. so med fravænning ved 8,5 kg), 75.000 produceret smågrise (8,5 – 32 kg), 1.400 slagtesvin (70-102 kg), 2 heste(300-500 kg) og 2 heste(500-700 kg).

3.2. HUSDYRBRUGETS ANLÆG

3.2.1. Landskabelige hensyn

3.2.1.1. Nye bygninger skal opføres i afdæmpede farver og ikke reflekterende materialer, der svarer til farverne på de eksisterende bygninger.

3.2.2. Management og egenkontrol

- 3.2.2.1. Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende: - afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmen samt sikkerhedsanordningen, kontrol af kølekredsens ydelse.
- 3.2.2.2. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end 2 uger.
- 3.2.2.3. Registreringen fra datalogger, logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

3.3. FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

3.3.1. Gødningsopbevaring og -håndtering

- 3.3.1.1. Tømning af gyllebeholder skal foregå på en befæstet påfyldningsplads med afløb til og opsamling til gyllebeholder.

3.3.2. Driftsforstyrrelser og uheld

- 3.3.2.1. Husdyrbrugets beredskabsplan skal revideres i takt med at etape 1 og 2 gennemføres så den er ajour.

3.3.3. Ammoniak

- 3.3.3.1. Ved udnyttelse af denne godkendelse til etape 1 skal alle gyllekanalerne i stald 3 forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.
- 3.3.3.2. Ved udnyttelse af denne godkendelse til etape 2 skal alle gyllekanalerne i stald 1, 16 og 17 forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.
- 3.3.3.3. Varmepumperne skal levere en årlig køleeffekt på mindst 22 W/m² gyllekanal.
- 3.3.3.4. Varmepumperne skal være forsynet med enten timetæller eller typegodkendt energimåler til dokumentation for overholdelse af vilkår 3.3.3.3. Husdyrbruget skal månedligt og årligt kontrollere om anlægget køler i overensstemmelse med vilkår 3.3.3.3. Resultatet af kontrollen skal føres ind i husdyrbrugets driftsjournal (vilkår 3.2.2.3.).
- 3.3.3.5. Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper

gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.

- 3.3.3.6. Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
- 3.3.3.7. Ved udskiftning af varmepumpen, skal dokumentation for køleeffekt på gyllekøleanlæg indsendes til tilsynsmyndigheden før anlægget tages i drift.

3.3.4. Lugt

- 3.3.4.1. Det maksimale antal dyr på stald af gangen må ikke overstige det antal der fremgår af oversigtsplanen i bilag X. Det er tallene i parentes der angiver antal på stald af gangen.
- 3.3.4.2. Ved udnyttelse af denne godkendelse til etape 2 skal der i stald 3 og 16 etableres biologisk luftvasker i overensstemmelse med teknologiblad for SKOV A/S Farm AirClean BIO Flex 2-stage (eller 3-stage). Luftvaskeren skal have en lugtreducerende effekt på 70 %.
- 3.3.4.3. Luftrensingsanlægget skal forsynes med differenstrykmåler, vandmåler samt ledningsevnesensor. Ledningsevnesensoren skal være placeret i bundkar til filter 2.
- 3.3.4.4. Inden etablering af anlægget skal der indsendes en dimensionsberegning fra programmet StaldVent eller lignende. Beregningen skal leverer værdier for parametrene X, Y og Z jf. vilkår 3.3.4.5.
- 3.3.4.5. Ventilationssystemet skal være dimensioneret til at luftrensingsanlægget behandler $X \text{ m}^3$ luft pr. time, hvor $X \text{ m}^3$ luft pr. time svarer til Y % af den maksimale dimensionerede ventilationskapacitet fra stald 3 og 16. De første 0-Z m^3 luft pr. time udsugningsluft skal altid ledes gennem luftrensingsanlægget. De endelige værdier for X, Y og Z leveres af dimensionsberegningen jf. vilkår 3.3.4.4.
- 3.3.4.6. Luftrensingsanlægget skal være i drift året rundt med forbehold for mindre driftstop i forbindelse med rengøring, vedligeholdelse og serviceeftersyn.
- 3.3.4.7. Luftrensingsanlæggets ledningsevne skal være indstillet i henhold til SKOVs anbefalinger og ikke overstige 15 mS/cm i bundkar ved filter 2.
- 3.3.4.8. Tryktabet over luftrensingsanlægget bør ikke overstige 45 pascal(Pa) hvis anlægget er et 2-stage anlæg, eller 70 pascal(Pa) hvis anlægget er et 3-stage anlæg.
- 3.3.4.9. Luftrensingsanlægget skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.
- 3.3.4.10. Der skal føres en logbog for luftrensingsanlægget, hvori følgende registreres:
 - Ledningsevnen (som minimum på timebasis)
 - Luftrensingsanlæggets driftstid

- Månedlige målinger af vandforbruget og tryktabet
- Tidspunkter for rengøring/skiftning af filtra
- Enhver form for driftsstop med angivelse af årsag og varighed.

- 3.3.4.11. Der skal indgås en skriftlig aftale med producenten/leverandøren om serviceeftersyn af luftrensningsanlægget. Luftrensningsanlægget skal kontrolleres af producenten/leverandøren mindst hver fjerde måned. Kalibrering af ledningsevnesensoren skal foretages mindst én gang årligt. Serviceaftalen med producenten skal opbevares på husdyrbruget.
- 3.3.4.12. Tilsynsmyndigheden skal underrettes, såfremt luftrensningsanlægget er ude af drift i en periode på mere end 7 dage.
- 3.3.4.13. Logbogen/ den elektroniske registrering af data, kontrolrapporter samt dokumentation for kalibrering af ledningsevnesensoren skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

3.4. HUSDYRBRUGETS AREALER

3.4.1. Udbringning og afsætning af husdyrgødning

- 3.4.1.1. Der skal foreligge skriftlige aftaler om afsætning af den mængde svinegylle der ikke udbringes på egne arealer.

4 MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING

4.1. HUSDYRBRUGETS ANLÆG

4.1.1. Stald og anlæg

Ejendommens staldanlæg og opstaldning af dyr fremgår af situationsplanen på bilag 1 og tabellerne i bilag 2.

Generelle lokaliseringskrav jf. § 6 i husdyrloven

5 km vest for husdyrbruget ligger Agerskov by som er nærmeste eksisterende eller fremtidig byzone- eller sommerhusområde. Afstandskravet er 50 m i forhold til nye staldanlæg, og eksisterende staldanlæg hvor husdyrbruget ændres. I Agerskov by er også nærmeste område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende. Afstandskravet til de områder er også 50 m.

Nærmeste nabobeboelse i forhold til nye staldanlæg eller gødningsanlæg, og eksisterende staldanlæg hvor husdyrbruget ændres, er Lillebjergvej 3. Afstandskravet er 50 m og der ligger 2 staldanlæg indenfor denne afstand. Det betyder at der ikke må ske forøget forurening fra staldanlæg nr. 8 og 9. Stald 8 benyttes kun til opstaldning af op til 4 heste og stald 9 er en gammel karantænestald der ikke anvendes til dyr.

Generelle afstandskrav jf. § 8 i husdyrloven

Afstandskravene gælder for nye anlæg.

Der er ingen vandforsyningsanlæg inden for afstandskravet på 50 m.
Der er ingen vandløb eller søer inden for afstandskravet på 15 m.
Der er ingen offentlig/privat fællesvej inden for afstandskravet på 15 m.
Der er ingen levnedsmiddelvirksomhed inden for afstandskravet på 25 m.
Der er ingen beboelse på ejendommen inden for afstandskravet på 15 m.
De 2 ansøgte gyllebeholdere overholder ikke afstandskravet på 30 m til naboskel. Der er søgt om dispensation fra afstandskravet så de kan placeres 15 m fra naboskellet til naboejendommen Lillebjergvej 3 (se bilag 1). Placeringen er begrundet med et ønske om at undgå spildplads.

BAT-niveau

Miljøstyrelsen har udarbejdet en række teknologiblade til søer, smågrise og slagtesvin. På baggrund af en række mulige kombinationer af teknologier, der kan begrænse ammoniaktabet fra stald og lager, har Miljøstyrelsen fastlagt nogle emissionsniveauer for ammoniak. Emissionsniveauerne mv. fremgår af "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)". Der er også fastlagt værdier for fosfor.

Med baggrund i vejledningen har ansøger redegjort for BAT. BAT-redegørelsen indeholder ansøgers beregning af BAT-emissionsniveauet, og den faktiske emission i ansøgt drift som fremgår af den elektroniske ansøgning.

Godkendelsen fra 2010 er meddelt før de vejledende emissionsgrænseværdier blev indført. I den er BAT vurderet i forhold til de daværende BAT-byggeblade og BREF-dokumentet for svine- og fjerkræbrug. I godkendelsen fremgår det at næste gennemgribende renovering af eksisterende staldanlæg (dvs. stald 4, 5 og 6 som er fra 2005) ikke er planlagt inden 2020.

I BAT-beregningen er der derfor taget udgangspunkt i at dyr opstaldet i bygning 1, 16 og 17 skal leve op til BAT-emissionsværdierne for dyr i nye anlæg. Dyr opstaldet i øvrige staldbygninger skal leve op til BAT-emissionsværdierne for dyr i eksisterende anlæg.

Ammoniak

BAT-emissionsniveau for etape 1 er beregnet til: 6.363 kg N/år.

Emission i ansøgt drift (skema nr. 83989): 6.042 kg N/år.

Som virkemiddel er anvendt gyllekøling i stald nr. 3 med 20 % ammoniakreduktionseffekt.

BAT-emissionsniveau for etape 2 er beregnet til: 9.373 kg N/år.

Emission i ansøgt drift (skema nr. 78501): 8.860 kg N/år.

Som virkemiddel er anvendt gyllekøling i stald nr. 1 og 3 med 20 % ammoniakreduktionseffekt.

Fosfor

BAT-emissionsniveau for etape 1 er beregnet til: 12.899 kg P ab lager.

Emission i ansøgt drift (skema nr. 83989): 11.432 kg P ab lager.

BAT-emissionsniveau for etape 2 er beregnet til: 21.670 kg P ab lager.

Emission i ansøgt drift (skema nr. 78501): 21.629 kg P ab lager.

Det vurderes dermed at projektet er tilpasset på en måde så det opfylder betingelserne for anvendelse af bedste anvendelige teknik.

Virkemidlerne er fastholdt med vilkårene 3.3.3.1. – 3.3.3.7.

Vilkårene er fastsat ud fra Miljøstyrelsens teknologiblade, samt wikivejledningen hvor der netop er indskrevet er opdateret afsnit om BAT og fosfor.

4.1.2. Landskabelige hensyn

Husdyrbrugets anlæg ligger uden for

- Natura 2000-områder,
- naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser m.v.,
- områder med landskabelig værdi,
- uforstyrrede landskaber,
- områder med særlig geologisk værdi,
- rekreative interesseområder,
- værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige landsbyer,
- kirkeomgivelser,
- kystnærhedszonen,
- lavbundsarealer,
- skovrejsningsområder,
- fredede områder,
- beskyttede naturtyper,
- standbeskyttelseslinje,
- klitfredningslinje,
- skovbyggelinje,
- sø- og åbeskyttelseslinje,
- kirkebyggelinje,
- fortidsmindelinje,
- beskyttede sten- og jorddiger.

Den nye stald og forlængelse af eksisterende stald bliver i samme byggestil som den stald der forlænges, dvs. betonelementer, rød granit og lyse tagplader. Bygningerne holdes samlet og der ændres ikke markant på helhedsindtrykket af husdyrbruget.

4.1.3. Energiforbrug

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anses følgende tiltag for at være BAT: Lavenergibelysning, naturlig ventilation, eftersyn og rengøring af ventilatorer samt temperatursyring, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation.

Ansøger har oplyst følgende om energiforbruget:

Type	Før ændring	Etape 1	Etape 2
<i>El</i>	<i>300.000 kwh</i>	<i>345.000 kwh</i>	<i>600.000 kwh</i>
<i>Fyringsolie – stald</i>	<i>0 L</i>	<i>0 L</i>	<i>5000 L</i>
<i>Diesololie – traktor</i>	<i>7.500 L</i>	<i>7.500 L</i>	<i>7.500 L</i>

Gas	0	0	0
Egenproduktion af energi	0 kwh	0 kwh	0 kwh

Ansøger har oplyst følgende om energibesparende foranstaltninger:

- I forbindelse med løbende udskiftning af lysstofrør i stalde, vil der blive opsat lavenergi lysstofrør.
- Lyset i staldene er tændt efter behov og styres af foderstyringssystemet.
- Der er etableret dagslysstyring på belysning i staldene.
- Udendørs lys er dagslysstyret eller/samt med bevægelsessensor.
- Al ventilation er styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og elforbruget.
- Efter hvert hold grise rengøres ventilatorerne, for derved at sikre effektiv drift med mindst mulig friktion.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (delvis lavenergi-belysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation).

Forventlig elforbrug pr. årso er 275-350 kWh afhængig af om man selv producerer foder (30 kg ´s produktion). Forventlig elforbrug for slagtesvin er ca. 10 kWh.

Påført ansøgningen giver det:

Etape 1

1.250 årssøer *(275-350) + 875 slagtesvin *10 = 352.500-446.250 kWh

Etape 2

2.000 årssøer *(275-350) + 1.400 slagtesvin *10 = 564.000-714.000 kWh

Da det ansøgte ligger indenfor hvad der forventes jf. nøgletal vurderer Tønder Kommune ikke der er behov for et egentlig energitjek af husdyrbruget.

Vi vurderer, at der anvendes BAT med hensyn til energibesparende foranstaltninger.

4.1.4. Vandforbrug

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anses følgende tiltag for at være BAT: Iblødsætning af staldene inden vask, vask med højtryksrensere, brug af drikketrug til opsamling af vandspild samt daglig inspektion og reparation af eventuelle lækager.

Ansøger har oplyst følgende om vandforbrug:

Type	Før ændring	Etape 1	Etape 2
Drikkevand	5.500 m ³	6.500 m ³	19.000 m ³
Drikkevandsspild	0 m ³	250 m ³	1.000 m ³
Vask af maskiner	5 m ³	5 m ³	5 m ³
Vask af stald	400 m ³	500 m ³	2.000 m ³

Ansøger har oplyst følgende om vandbesparende foranstaltninger:

- Der anvendes drikkenipler placeret i drikkekopper eller drikkekar.
- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Staldene i blød sættes et døgn før de vaskes med højtryksrenser med koldt vand.
- Vandforbruget tjekkes løbende, så eventuelle skjulte lækager opdages i tide.
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.
- Overbrusningsanlægget er højtryks, hvilket reducerer vandforbruget.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (brug af højtryksrenser, drikkenipler over trug).

Etape 1:

Ifølge tal fra Seges så er drikkevandsbehovet for drægtige søer 12-20 l/dag og for diegivende søer 25-35 l/dag. Antages en fordeling med 30 % diegivende og 70 % drægtige, bliver det gennemsnitlige drikkevandsforbrug $0,3 \times 30 + 0,7 \times 16 = 20,2$ l/dag/so. For 1.250 søer er det 25,25 m³/dag, svarende til 9.216 m³/år.

Drikkevandsbehovet for slagtesvin er 4-8 l/dag for ungsvin (15-45 kg) og 6-10 l/dag for slagtesvin(45-100 kg). Antages det at slagtesvin (55-102 kg) har et forbrug på ca. 8 l/dag givet det med 208 på stald af gangen 1,66 m³/dag, svarende til 607 m³/år.

Drikkevandsbehovet for smågrise er 1-5 l/dag. Antages det at smågrise (8,5-32 kg) har et forbrug på 3 l/dag giver det med 6.250 på stald af gangen 18,75 m³/dag, svarende til 6.844 m³/år.

Samlet set er det forventede forbrug til drikkevand ca. 16.667 m³/år. Dertil skal lægges vand til vask af stalde, samt til vådfodringsanlæg.

Etape 2:

Ifølge tal fra Seges så er drikkevandsbehovet for drægtige søer 12-20 l/dag og for diegivende søer 25-35 l/dag. Antages en fordeling med 30 % diegivende og 70 % drægtige, bliver det gennemsnitlige drikkevandsforbrug $0,3 \times 30 + 0,7 \times 16 = 20,2$ l/dag/so. For 2.000 søer er det 40,4 m³/dag, svarende til 14.746 m³/år.

Drikkevandsbehovet for slagtesvin er 4-8 l/dag for ungsvin (15-45 kg) og 6-10 l/dag for slagtesvin(45-100 kg). Antages det at slagtesvin (70-102 kg) har et forbrug på ca. 8 l/dag givet det med 320 på stald af gangen 2,56 m³/dag, svarende til 934 m³/år.

Drikkevandsbehovet for smågrise er 1-5 l/dag. Antages det at smågrise (8,5-32 kg) har et forbrug på 3 l/dag giver det med 11.364 på stald af gangen 56,82 m³/dag, svarende til 12.444 m³/år.

Samlet set er det forventede forbrug til drikkevand ca. 28.124 m³/år. Dertil skal lægges vand til vask af stalde, samt til vådfodringsanlæg.

Vi vurderer, at der anvendes BAT med hensyn til vandbesparende foranstaltninger.

4.2. FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

4.2.1. Gødningsoptag og -håndtering

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT

- at tilpasse gødningsmængden arealets størrelse og afgrødernes behov,
- at udsprede gødningen umiddelbart før afgrødernes maksimale vækst og optag af næringsstoffer forekommer,
- at undgå at sprede gødningen, når markerne er mættet med vand, er oversvømmet, frosne eller dækket af sne,
- Ikke at tilføre gødning til stejlt hældende marker,
- Ikke at tilføre gødning på arealer, der støder op til vandløb,
- at sprede gødning så at lugtgener mindskes,
- at opbevare gyllen i stabile beholdere eller gyllelagune med låg/plastikdække eller flydelag.

Samtlige ovenstående punkter er implementeret i dansk lov.

Af ansøgningen fremgår følgende:

Tabeller med oplysninger om opbevaringslagre til husdyrgødning findes i ansøgningskemaet samt i bilaget med kapacitetsberegning.

Beskrivelse af risici:

Risiko for uheld kan ikke fjernes helt, men den kan reduceres. Se nedenstående afsnit.

Beskrivelse af mulige uheld:

Uheld ved pumpning af gylle.

Brud på gyllebeholder.

Overløb ved påfyldning af dieseltank.

Overløb ved påfyldning af traktor fra dieseltank.

Uheld ved håndtering af pesticider.

Beskrivelse af risikominimering:

Pumpning af gylle fra gyllebeholder sker under opsyn. Ved pumpning af gylle fra forbeholder til gyllebeholder aktiveres en kontakt i stalden. Der er mulighed for at afbryde pumpning via en kontakt på forbeholderen. Det tjekkes løbende, om der er plads i gyllebeholderen før overpumpning. Forbeholderen er placeret i et niveau i forhold til gyllekanalerne, så det ikke er muligt at få overløb fra forbeholderen. Der er ingen faste rør eller pumper til overpumpning af gylle fra gyllebeholder til gyllevogn. Der er heller ikke spjæld mellem forbeholder og gyllebeholder.

Skulle uheldet være ude, og gyllebeholderen bryder sammen eller overfyldes ved en fejl, og gyllen løber ud, er der udarbejdet en beredskabsplan, som der vil blive fulgt, for at mindske eller hindre skader på den omgivende natur. Gyllebeholderen er omfattet af 10-årsbeholderkontrolordningen, og eventuelle fejl og mangler udbedres løbende.

Oplysningerne fra ansøgningskemaet er sat ind herunder og kapacitetsberegning er vedlagt som bilag 3.

Detaljer om opbevaringslagre

Navn på opbevaringslager	Nyt/eksisterende opbevaringslager	Drifttype	Lagertype	Dimension	Kapacitet [ton]
Gyllebeholder 3200 m ³	Eksisterende	Nudrift	Flydende husdyrgødningslager	Diameter 32m, højde ca 3 m	3.200,0
		Ansøgt drift	Flydende husdyrgødningslager	Diameter 32m, højde ca 3 m	3.200,0
Ny gyllebeholder 6000 m ³ (bygn 15, MGK 2010)	Nyt	Nudrift	Flydende husdyrgødningslager		0,0
		Ansøgt drift	Flydende husdyrgødningslager	Diameter 39m, højde ca 5 m	6.000,0
Container til hestemøg	Eksisterende	Nudrift	Møddingsplads	2 x 5,5 m	20,0
		Ansøgt drift	Møddingsplads	2 x 5,5 m	20,0
Ny gyllebeholder 6000 m ³ (bygn 18, ans 2015)	Nyt	Nudrift	Flydende husdyrgødningslager		0,0
		Ansøgt drift	Flydende husdyrgødningslager		6.000,0
Sum		Nudrift			3.220,0
		Ansøgt drift			15.220,0

De 2 nye gyllebeholder er ikke indtastet med fast overdækning i ansøgningen fordi ansøger ikke ønsker at være bundet af det som virkemiddel i forhold til ammoniak fordampning. Ansøger er dermed godt klar over at der er lovkrav om fast overdækning på begge beholdere med den ansøgte placering.

Der er tale om 2 store gyllebeholdere, hvor tømning foregår med sugekran vil der forekomme spild af gylle omkring vognen når sugekranen trækkes tilbage. Tønder Kommune vurderer derfor at der skal være en befæstet påfyldningsplads med afløb og opsamling til gyllebeholder, hvilket er fastsat som vilkår – vilkår 3.3.1.1..

4.2.2. Spildevand

Ansøger har oplyst følgende om spildevandsforholdene:

Anslåede mængder af restvand:

Spildevandstyper	m³ /år før udvidelse	m³ /år efter udvidelse	Afledes til	Renseforanstaltning
Rengøringsvand og drikkevandsspild mv.	ca. 400 m ³	ca. 3000 m ³	Gyllebeholder	Ingen
Rengøringsvand (maskiner)	Ca. 5 m ³	Ca. 5 m ³	Gyllebeholder	Ingen
Sanitært spildevand fra toilet/bad i driftsbygninger			Septiktank ved stuehus	
Regnvand tilledt gyllebeholder fra befæstede arealer	ca. 70 m ³	ca. 70 m ³	Gyllebeholder	Ingen

Befæstet areal (m²) omkring bygninger:

Befæstede arealer	Før udvidelse	Efter udvidelse
Ensilageplads	0	0
Møddingsplads	0	0
Vaskeplads/befæstet	100	100

Tagvand ledes til dyp grøft, der virker som forsinkelsesbasin. Den løber i nordlig retning. Grøften danner skel ind mod naboen øst for ejendommen.

Det vurderes, at der ikke afledes spildevandstyper, der kræver særskilt spildevandstilladelse. Septiktanken tømmes via den kommunale tømningsordning.

Tønder Kommune vurderer at den beskrevne tilførsel af spildevand til gyllebeholderne er i overensstemmelse med reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Afledning af tagvand fra nye anlæg til grøft kræver en udledningstilladelse.

4.2.3. Transport

Ansøger har oplyst følgende om transport:

Transporterne sker typisk i dagtimerne fra ca. kl. 7.00 til kl. 17.00. I forbindelse med udvidelsen af besætningen kan der være et øget transportbehov fra og til ejendommen, men det øges ikke proportionalt med udvidelsen. Der vil i mange tilfælde medtages større mængder pr. kørsel.

Skønnet antal af transporter:

Transporter	Før udvidelse antal/år	Efter udvidelse antal/år
Indkøbt foder mv.	Ca. 75	Ca. 225
Fyringsolie/brændstof	Ca. 12	Ca. 12
Indlevering af dyr	Ca. 7	Ca. 7
Udlevering af dyr til levebrug	Ca. 52	Ca. 52
Udlevering af dyr til slagtning	Ca. 45	Ca. 52
Afhentning af døde dyr	Ca. 104	Ca. 104
Diverse sækkevarer (mineraller, kalveblanding, rengøringsmidler mv.)	Ca. 12	Ca. 12
Gyllekørsel	Ca. 300	Ca. 350
Biogas – gylle til og fra	0	Ca. 425
Fast møg	Ca. 1	Ca. 2
Maksimalt i alt	Ca. 608	Ca. 1241

Antallet af gyllekørsler kan variere afhængigt af, hvor stor gyllevognens kapacitet er. Der vil normalt blive kørt gylle ud dels i april/maj måned og i august måned.

Støjbelastningen for transporterne vurderes at overholde gældende retningslinjer.

Det er vurderet, at det ikke er tæt beboede områder på ruten.

Ansøger har desuden oplyst at alt til- og frakørsel foregår via indkørsel fra syd.

Der ligger en beboelsesejendom lige ved indkørsel til husdyrbruget, men da denne ejes af ansøger vurderer Tønder Kommune at der ikke er behov for skærpente vilkår.

4.2.4. Driftsforstyrrelser og uheld

Det er Tønder Kommunes vurdering at den ansøgte udvidelse er så omfattende at der skal udarbejdes en revideret udgave af husdyrbrugets beredskabsplan. Kravet er fastsat i vilkår 3.3.2.1.

4.2.5. Støj

Støjmessigt medfører udvidelsen øget transporter til og fra ejendommen, samt flere mekaniske ventilationsafkast. Transporterne er vurderet i afsnit 4.2.3. Afstanden fra de nye ventilationsafkast til nærmeste nabo beboelse er så lang at der ikke vurderes at give støjgener.

4.2.6. Lys

Ansøger har oplyst at der på alle gavle mod syd er små lamper. Der er en projektør der oplyser pladsen foran siloer. Dette er tilføjet på situationsplanen (bilag 4).

Ud fra det oplyste burde der ikke være lysgener for de omkringboende.

4.2.7. Ammoniak

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre, der er hovedkilden til udslip af luftbåret kvælstof (ammoniakemission). Dette kvælstof kan ved nedfald (ammoniakdeposition) på kvælstoffølsomme naturområder medføre, at naturen med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder bliver negativt påvirket.

På denne ejendom udgør kilder til ammoniakfordampningen stalde, og gyllebeholdere.

Ammoniakemissionen stiger med den ansøgte udvidelse til 6.042 kg N/år i etape 1 og 8.860 kg N/år i etape 2.

De efterfølgende vurderinger er foretaget ud fra etape 2 idet det er der emissionen er størst.

Det generelle ammoniakreduktionskrav på anlægget.

Kravet til begrænsning af ammoniakfordampningen opfyldes i etape 1 ved at der etableres gyllekøling med en effekt på 20 % i stald 3. Kravet opfyldes i etape 2 ved at der også etableres gyllekøling med en effekt på 20 % i stald 1, 16 og 17.

Virkemidlerne er fastholdt med vilkårene 3.3.3.1.-3.3.3.7.

Ammoniakdeposition på ammoniakfølsomme naturtyper.

Nærmeste kategori 1 natur, som omfatter ammoniakfølsomme naturtyper inden for Natura 2000-områder, ligger ca. 10 km vest for anlægget. Det drejer sig om Mandbjerg Skov. Med denne afstand vil der ikke være nogen påvirkninger af området som følge af ammoniakemission fra husdyrbruget.

Nærmeste kategori 2 natur, som omfatter ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder, ligger ca. 860 m nordøst for anlægget. Det drejer sig om Grimlose, som er en nedbrudt højpose. Der er foretaget en ammoniakdepositionsregning på dette område, som viser at totaldepositionen fra husdyrbruget er 0,9 kg N/ha/år og dermed ikke overstiger de lovmæssige 1,0 kg N ha/år.

Kategori 3 natur omfatter øvrige ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af kategori 1 eller 2. Det er bl.a. heder, moser og overdrev

omfattet af naturbeskyttelseslovens³ § 3 og ammoniakfølsomme skove. Nærmeste kategori 3 natur, ligger ca. 2,2 km nordvest for husdyrbruget og er en lille unavngivet mose ved Rangstrup. Med denne afstand og givet resultatet fra beregningen i forhold til Grimmose, så er merdepositionskravet på maksimalt 1 kg N/ha/år overholdt.

Ammoniakdeposition på Natura 2000-områder:

Nærmeste natura 2000 område er Mandbjergskov med en afstand på 10 km. Med denne afstand vil der ikke være nogen påvirkninger af området som følge af ammoniakemission fra husdyrbruget.

Ammoniakdeposition fra udbringning af husdyrgødning

Når der ændres fra at udbringe rejeftvand til rågylle kan der ske en stigning i ammoniakemission fra udbringning. Men da der ikke er nogen af udbringningsarealerne der grænser op til ammoniakfølsomme naturtyper vurderes det ikke at få nogen betydning.

4.2.8. Lugt

Der er foretaget en beregning af lugten efter henholdsvis den nye lugtvejledning⁴ og FMK-vejledningen⁵. Geneafstanden fastsættes i hvert enkelt tilfælde på baggrund af den længste geneafstand beregnet efter de to vejledninger. Det skal bemærkes at når der vurderes og måles ud fra geneafstande for lugt så er udgangspunktet centrum af det pågældende staldafsnit.

Ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af det generelle beskyttelsesniveau. Det vil sige, at de ikke indgår i vurdering af, om der ligger enkeltboliger eller samlet bebyggelse inden for de beregnede geneafstande.

I beskyttelsesniveauet for lugt (bilag 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen) er der defineret 3 genekriterier. Et genekriterie på 5 OU/m³ for byzone eller sommerhusområder. Et genekriteriet på 7 OU/m³ for beboelser i samlet bebyggelse i landzone eller områder, der i en lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner eller lignende. Samt et genekriterie på 15 OU/m³ for enkeltboliger.

Nærmeste byzone eller sommerhusområde er Agerskov som ligger ca. 5 km mod vest.

Nærmeste beboelser i samlet bebyggelse i landzone eller områder, der i en lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner eller lignende er Rangstrup ca. 1,5 km mod nordvest.

Nærmeste enkeltbolig uden landbrugspligt, der ikke ejes af ansøger er Horsbygvej 9, 6534 Agerskov ca. 190 m nordvest for nærmeste staldbygning.

Ansøger har indsendt beregninger der viser at alle 3 genekriterier er overholdt både i etape 1 og 2. Resultatet kan ses her:

Etape 1:**Samlet resultat af lugtberegning**

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (ansøgt)	Ukorrigeret geneafstand (nudrift)	Korrigeret geneafstand (ansøgt)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnits afstand	Bort-screenet	Genekriterie overholdt
+ Enkeltbolig	0	NY	126,51	0,00	126,51	0,00	288,53	Nej	Ja
+ Samlet bebyggelse	0	NY	638,41	241,07	638,41	241,07	1.927,98	Ja	Ja
+ Byzone	0	NY	849,39	364,54	849,39	364,54	5.420,17	Ja	Ja

Etape 2:**Samlet resultat af lugtberegning**

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (ansøgt)	Ukorrigeret geneafstand (nudrift)	Korrigeret geneafstand (ansøgt)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnits afstand	Bort-screenet	Genekriterie overholdt
+ Enkeltbolig	0	NY	241,46	61,28	241,46	61,28	293,26	Nej	Ja
+ Samlet bebyggelse	0	NY	654,91	241,07	654,91	241,07	1.913,82	Ja	Ja
+ Byzone	0	NY	868,90	364,54	868,90	364,54	5.402,84	Ja	Ja

Etape 1 er overholdt uden brug af virkemidler, mens etape 2 er overholdt ved at der etableres biologisk luftvasker i stald 3 og 16 med en lugtreducerende effekt på 70 %.

Der er således 2 væsentlige forudsætninger for resultatet af beregningerne, som bør fastholdes via vilkår.

Den ene er antal stipladser, hvilket vil sige antal dyr på stald af gangen. Forudsætningen er fastholdt med vilkår 3.3.4.1.

Den anden er biologisk luftvasker i stald 3 og 16 som er fastholdt med vilkårene 3.3.4.2.-3.3.4.13.

4.3. HUSDYRBRUGETS AREALER

4.3.1. Udbringning og afsætning af husdyrgødning

Husdyrbrugets udbringningsarealer udgør i alt 136 ha både i etape 1 og 2.

Harmonikravet til en produktion på 500 dyreenheder (etape 1) er 357 ha og kravet til 834 dyreenheder (etape 2) er 596 ha.

Husdyrbrugets udbringningsarealer aftager med 1,4 dyreenheder pr. ha 190 dyreenheder. Alt overskydende gylle afsættes til biogasanlæg.

I og med at hele udvidelsen i både etape 1 og 2 beror på at der kan afsættes gylle til biogasanlæg, stilles der vilkår om at udvidelse ikke må påbegyndes før der foreligger skriftlig aftale om afsætning af al overskydende gylle – vilkår 3.4.1.1.

4.4. NITRAT OG FOSFOR

4.4.1. Nitrat og fosfor til vandløb og søer

Husdyrbrugets arealer afvandes via Goldbæk til Tyrholm bæk og herfra videre via Gels å og Ribe å til Vadehavet.

Udbringningsarealerne vurderes ikke at være særligt sårbare med hensyn til afstrømning af fosfor, da ingen af arealerne har en terrænhældning på over 6 grader mod vandløb eller sø.

Der ændres ikke på udbringningsarealerne i det ansøgte projekt. Men der ændres på tilførslen idet der i stedet for rejktvand tilføres rågylle. Dermed tilføres der også mere fosfor til udbringningsarealerne, dog således at beskyttelsesniveauet for fosfor (bilag 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen) stadig er overholdt.

Vi vurderer, at det ansøgte husdyrbrugsprojekt ikke vil få væsentlig virkning på vandløb og søer.

4.4.2. Nitrat til Vadehavet

Den danske del af Vadehavet modtager årligt ca. 9100 tons nitrat fra land, hvoraf en stor del stammer fra landbruget. Den danske del af Vadehavet er delt op i 4 Dyb, som hver har sit delopland. Tønder Kommune afvander til 3 af disse Dyb: Lister Dyb, Juvre Dyb og Knude Dyb.

Vadehavets udpegninger

Vadehavet har følgende udpegninger:

- EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 57 (Vadehavet)
- EF-habitatområde nr. 78 (Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde).
- Ramsarområde nr. 27 (Vadehavet).

Udpegningsgrundlag for EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 57 er følgende:

Ynglefugle:

• Bramgås	• Klyde	• Sandterne
• Havørn	• Hjejle	• Splitterne
• Blå kærhøg	• Lille kobbersneppe	• Fjordterne
• Mosehornugle	• Dværgmåge	• Havterne
• Blåhals	• Hvidbrystet præstekrave	• Dværgterne
• Vandrefalk	• Almindelig ryle	

Trækfugle:

• Kortnæbbet gås	• Kikand	• Strandskade
• Grågås	• Spidsand	• Stor regnspove
• Mørkbuget knortegås	• Skeand	• Rødben
• Lysbuget knortegås	• Ederfugl	• Hvidklire
• Gravand	• Sortand	• Islandsk ryle
• Pibeand	• Strandhjejle	• Sandløber

Udpegningsgrundlaget for EF-habitatområde nr. 78 er følgende:

Dyrearter:

• Havlampret	• Stavsild	• Odder
• Bæklampret	• Laks	• Gråsæl
• Flodlampret	• Snæbel	• Spættet sæl

Naturtyper:

- Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand
- Flodmundinger
- Mudder- og sandflader blottet ved ebbe
- Kystlaguner og strandsøer
- Større lavvandede bugter og vige
- Rev
- Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter
- Vadegræssamfund
- Strandenge
- Forstrand og begyndende klitdannelser
- Hvide klitter og vandremiler
- Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit), Kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede)
- Kystklitter med havtorn
- Kystklitter med gråris
- Kystklitter med selvsåede bestande af hjemmehørende træarter
- Fugtige klitlavninger
- Indlandsklitter med lyng og visse indlandsklitter med åbne græsarealer med sandskæg og hvene
- Næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden
- Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger
- Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks Brunvandede søer og vandhuller
- Vandløb med vandplanter
- Våde dværgbusksamfund med klokkelyng
- Tørre dværgbusksamfund (heder)
- Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (vigtige orkide-lokaliteter)
- Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
- Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop
- Plantesamfund med næbfrø, soldug eller ulvefod på vådt sand eller blottet tørv
- Rigkær
- Stilkegeskove og -krat på mager sur bund
- Skovbevoksede tørvemoser

Baggrunden for vadehavsområdet status som Ramsarområde er dets funktion som det mest betydningsfulde opholdsområde for især svømmeænder og vadefugle i Danmark. Desuden findes et meget vigtigt fælde- og overvintringsområde for flere andefugle, herunder sortand i området.

Beskyttelsesniveau

Vand- og naturplanerne er vedtaget. Vandplanerne indeholder imidlertid ingen indsatskrav i forhold til Vadehavet, indsatsen er udskudt og det er kun de generelle virkemidler, der skal reducere udledningen af nærings-

stoffer. Vandplanerne vil derfor ikke i sig selv kunne lægges til grund for at skærpe beskyttelsesniveauet.

Hvis udbringningsarealer ligger inden for områder der er udpeget som nitratklasse 1, 2 eller 3, er der krav om, at nitratudvaskningen fra udbringningsarealerne skal begrænses ved at nedsætte husdyrtrykket og/eller ved at nedsætte nitratudvaskningen fra rodzonen ved hjælp af f.eks. ekstra efterafgrøder eller nedsat kvælstofnorm.

Nitratklasserne er udpeget baggrund af, hvilke Natura 2000 vandområder, der er særligt sårbare overfor kvælstofudledning samt hvilke afstrømningsoplande, der pga. nedsat nitratreduktionspotentialer er i størst risiko for at belaste et Natura 2000 vandområde med udvasket nitrat fra udbringningsarealerne.

Alle husdyrbrugets arealer ligger i oplandet til Knude Dyb. Alle arealer ligger uden for nitratklasser. Da ingen af projektets udbringningsarealer ligger inden for nitratklasser, er der ingen krav om reduceret husdyrtryk.

Ansøgningen er indkommet 30. juni 2015. Den nyeste opgørelse af dyretrykudviklingen er offentliggjort 23. oktober 2015. Det fremgår af bilag 4 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen at "*Data over udviklingen i husdyrholdet på oplandsniveau offentliggøres en gang årligt og anvendes for ansøgninger indsendt fra dagen efter offentliggørelsen*". Det er derfor dyretryksudviklingen for perioden 2005-2014 der skal anvendes i denne sag.

Afskæringskriterier

Miljøstyrelsen har fastlagt afskæringskriterier for skadevirkning af nitratudvaskning til overfladevande. Afskæringskriterierne kan ses her: <http://www2.mst.dk/wiki/Husdyrvejledning.Default.aspx>

Afskæringskriteriernes punkter er gennemgået i det nedenstående for husdyrbrugets arealer i de forskellige oplande til Vadehavet. Punkt 2b er ikke relevant for Vadehavet, da det ikke er karakteriseret som et lukket bassin eller som et meget lidt eutrofieret vandområde.

Arealer i oplandet til Knude Dyb:

Pkt. 1: Husdyrbruget i kumulation med andre planer og projekter

Dyretrykket har været stigende i oplandet til Knude Dyb med 0,002 % fra 2007 til 2014 jf. statsforvaltningens oversigt. Ifølge Kammeradvokatens vurdering af nitratmodellen er der dog tale om en ubetydelig stigning. Dette betyder, at husdyrbrug beliggende i oplandet til Knude Dyb ikke skal leve op til planteavlsreglen.

Tønder Kommune har ikke kendskab til andre nye kilder, der ikke stammer fra husdyrproduktionen, der har betydet en stigning i nitratudvaskningen i oplandet til Juvre Dyb.

På den baggrund vurderer vi, at nitratudvaskningen, fra husdyrbruget og fra andre planer og projekter, ikke er væsentlig for miljøtilstanden i dybet.

Pkt. 2a: Husdyrbruget i sig selv

Det enkelte husdyrbrug må ikke bidrage med mere end 5 % af den samlede nitratudvaskningen til Knude Dyb, der er 3.335 ton N pr. år. Dvs. det enkelte husdyrbrug ikke må udlede over 166,75 ton N pr. år, som svarer til de 5 %.

Ansøgningskemaets beregninger viser, at den samlede mængde kvælstof, der udbringes på husdyrbrugets arealer er 15 ton i ansøgt drift. Afskæringskriteriet er dermed overholdt.

Det kan hermed konkluderes, at projektet ikke medfører en skadevirkning på overfladevande, herunder på Natura 2000- områder (yngle- og raste-områder for beskyttede arter).

4.4.3. Nitrat til grundvand

Husdyrlovgivningens beskyttelsesniveau i forhold til nitratudvaskningen til grundvand er rettet mod arealer beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder.

For områder der er udpeget som nitratfølsomme kan der være 3 situationer:

Situation 1: Der er foretaget zonerings (statslig kortlægning) af området samt udarbejdet en indsatsplan for området.

Situation 2: Der er hverken foretaget zonerings (statslig kortlægning) af området eller udarbejdet en indsatsplan for området.

Situation 3: Der er foretaget zonerings (statslig kortlægning) af området, men ikke udarbejdet en indsatsplan for området.

Alle husdyrbrugets arealer ligger indenfor nitratfølsomme indvindingsområder. Der er dog 2 markstykker som kun delvist ligger indenfor. For alle arealerne gælder at der er tale om situation 2:

Situation 2

- Udvasningen af nitrat må ikke stige hvis udvasningen overstiger 50 mg nitrat pr. liter i efter-situationen.

Der er foretaget en beregning af nitratudvaskningen fra rodzonen fra de udbringningsarealer, der ligger inden for det nitratfølsomme indvindingsområde. Beregningerne for markerne i det nitratfølsomme indvindingsområde kan ses nedenfor.

Mark Nr.	Areal (ha)	Ansøgt (mg nitrat/l)	Merbelastning (Ansøgt - Nudrift) (mg nitrat/l)	Udvaskning svarende til et plantebrug (mg nitrat/l)	50% reduktion af husdyrgødning (NK3) (mg nitrat/l)
1-0	15,1	61	0	56	58
2-0	2,1	61	0	56	58
3-0	4,2	61	0	56	58
4-0	2,8	61	0	56	58
4-1	1,4	61	0	56	58
5-0	11,2	61	0	56	58
6-0	5,3	61	0	56	58
7-0	7,4	61	0	56	58
10-0	19,6	61	0	56	58
11-0	21,4	61	0	56	58
12-0	0,3	61	0	56	58
13-0	1,7	61	0	56	58
14-0	1,2	61	0	56	58
15-0	7,8	61	0	56	58
16-0	8,4	61	0	56	58
17-0	7,3	61	0	56	58
18-0	10,6	61	0	56	58
19-0	7,9	61	0	56	58
20-0	11,2	61	0	56	58
21-0	4,5	61	0	56	58
22-0	3,3	61	0	56	58

Beregningerne viser, at nitratudvaskningen fra rodzonen fra arealerne er højere end 50 mg nitrat/l, men at den ikke stiger i forhold til nudrift.

Der er ikke anvendt virkemidler for at opnå en uændret udvaskning og der er derfor ikke stille skærpet vilkår i forhold til udvaskning.

4.4.4. Fosfor til Vadehavet

Beskyttelsesniveauet (krav til fosforoverskud) i forhold til fosforoverskud gælder for arealer, der ligger inden for områder, der er udpeget som fosforklasse 1, 2 eller 3. Derudover må fosforudledningen af arealerne ikke overstige det niveau, som fremkommer ved maksimalt lovligt harmonitryk.

Vadehavet er, især på baggrund af de fysiske forhold, vurderet til at tilhøre de mindre fosforfølsomme Natura 2000 vandområder. Derfor er størstedelen af arealerne i oplandet til Vadehavet udpeget som fosforklasse 0 og her gælder som udgangspunkt de generelle harmonikrav.

Ingen af husdyrbrugets arealer er beliggende i fosforklasse, og det beregnede fosforoverskud overstiger ikke det overskud, der kan beregnes ved fuldt harmonitryk, hvilket betyder, at kravet til fosforoverskud på arealerne er overholdt. Fosforoverskuddet er beregnet til 20,7 kg P/ha/år og ved fuldt harmonitryk er det beregnet til 20,7 kg P/ha/år.

Tønder Kommune finder ikke, at beskyttelsesniveauet i forhold til fosforoverskud skal skærpes, når det generelle fosforoverskud, beregnet i it-ansøgningsystemet, er overholdt. Dette er i overensstemmelse med NMKNs afgørelser på området.

Arealerne omfatter ikke områder, der skrånede i en sådan grad mod vandløb, at der er risiko for direkte belastning af Vadehavet gennem overfladeafstrømning af husdyrgødning.

Husdyrlovgivningens regulering af fosforudledningen til Vadehavet bygger på nyeste viden.

Sammenfattende vurderer vi, at projektet ikke gennem fosfortab fra arealerne vil kunne påvirke de arter og naturtyper, der indgår i udpegningsgrundlaget for Vadehavet.

5 HØRINGER

Nabo- og partshøring

Tønder Kommune vurderer, at dem som skal partshøres i sagen er ansøger og ejere/lejere af bebyggelse der ligger inden for lugtkonsekvenszonen på 992 meter. De har derfor modtaget et brev om projektet og fået mulighed for at sende bemærkninger ind.

Nabo- og partshøringen har ikke givet anledning til bemærkninger.

6 KLAGEVEJLEDNING

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget senest mandag den 11. juli 2016.

Du kan vælge at få denne afgørelse prøvet ved domstolen. Retssagen skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag afgørelsen er meddelt.

Hvis afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte, at ændre vilkårene i tilladelsen eller helt at ophæve tilladelsen. Hvis tilladelsen udnyttes inden klagefristens udløb – og inden en eventuel klage er afgjort af klagemyndigheden – sker udnyttelsen på virksomhedens ansvar.

7 BILAG

- Bilag 1: Situationsplan
- Bilag 2: Tabel med placering af dyr i stalde
- Bilag 3: Kapacitetsberegning
- Bilag 4: Situationsplan med lysforhold

8 REFERENCER

¹ Lovbekendtgørelse nr. 868 af 3/7 2015 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

² Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, nr. 408 af 1. maj 2007

³ Lovbekendtgørelse nr. 951 af 3/7 2013 om naturbeskyttelse med seneste ændringer.

⁴ Vejledning om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug

⁵ Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, udgivet af FMK, 2. udgave

Bilag 1

Situationsplan

Situationsplan 2015

Dato: 17-12-15
Tid: 09-26-42

Jessen I/S
Lillebjergvej 1
6534 Agerskov

Udarbejdet i Næsgaard Markkort ADVICER

Situationsplan tillæg 2
Nyt byggeri MGK 2010
Nyt byggeri tillæg 2015

Bilag 2

Tabel med placering af dyr i stalde

Table 1a. Fordeling af dyr og bergning af teoretisk BAT-niveau, Etape 1 (IT-skema 83989)

Bygning	Antal, alder, staldsystem			Tillæg 2015 Etape 1 af 2	BAT	
	Før MGK	MGK 2010	0		NH3-N	P
1 Drægtighedsstald i MGK 2010	0	1302 søer (1012)	0		0	
2 Klimastald i 2012 (karantænestald MGK 2010)	0	317 svin (60)	Toklima , delvis spaltegulv (sammen med bygning 3)			
3 Klimastald i 2012 + karantænestald i 2015 (farestald i MGK 2010)	0	1190 søer (300) 35700 smågrise (7,2-8 kg) (1)	41.250 8,5-32 kg grise (6250) toklima delvis spaltegulv (sammen med bygning 2) 875 polte 55-102 kg (208) 50-75% fast gulv	41.250 x 0,043 x korr = 1791 Korr = (32-8,5)x(13,777+0,1731x(32+8,5))/486=1,01 875 x 0,31 x korr = 182 Korr=((102-55)x(13,777+0,1731x(102+55)))/2852=0,67 1250 x 1,43 + korr = 1861 Korr = 41.250x(8,5-7,3)x0,00148=73,3		
4 Farestald 2005	1134 søer (272) 28350 smågrise (7,2-8) (1)	832 søer (210) 24960 smågrise (7,2-8) (1)	1250 søer (312) Kassestier, fuldspaltegulv			
5 Drægtighedsstald 2005	649 søer (493)	385 søer (324)	834 drægtige søer (626) Løsgående, delvis spaltegulv		834 x 2,11 = 1760	
6 Løbeafdeling 2005	385 søer (289)	335 søer (289)	416 søer (312) Individuel opstaldning, delvis spaltegulv		416 x 1,74 = 724	
9 Karantænestald 2005	100 søer (80)	424 svin (80)	0		0	
7 Heste	4 heste	4 heste	4 heste			
I alt	1134 søer 28350 8 kg grise 261,7 + 1,56 DE	2022 søer 60.660 8 kg grise 480,9 + 1,56 DE	1250 søer 41.250 32 kg grise 498 + 1,56 DE			I alt 6326 kg NH3-N Overholdes ved brug af gyllekøling i stald 2+3 (6046 kg NH3-N) BAT P = (188x29,2)+(15x22,3)+(296x23,9)= 12.899 kg P

Tabel 1b. Fordeling af dyr og bergning af teoretisk BAT-niveau, Etape 2 (IT-skema 78501)

Bygning	Antal, alder, staldsystem			Tillæg 2015 Etape 2 af 2	BAT	
	Før MGK	MGK 2010	MGK 2010		NH3-N	BAT P
1 Drægtighedsstald i MGK 2010	0	1302 søer (1012)	1302 søer (1012)	1a: 923 søer (228) kassestier delvis spaltegulv 1b: 1400 polte 70-102 kg (320) delvis spaltegulv 50-75 % fast gulv 1c: 802 drægtige søer (604) løsgående, delvis spaltegulv 1d: 159 løbesøer (120) individuelle, opstaldning, delvis spaltegulv	923 x 0,75 + korr = 754 Korr = 34612x(8,5-7,3)x0,00148=61,5 1400 x 0,31 x korr = 213 Korr= (102-70)x(13,777+0,1731x(102+70))/2852=0,49 802 x 2,11 = 1692 159 x 1,74 = 277	
2 Klimastald i 2012 (karantænestald i MGK 2010)	0	317 svin (60)	317 svin (60)	Toklima , delvis spaltegulv (sammen med bygning 3)		
3 Klimastald i 2012 + karantænestald i 2015 (farestald i MGK 2010)	0	1190 søer (300) 35700 smågrise (7,2-8 kg) (1)	1190 søer (300) 35700 smågrise (7,2-8 kg) (1)	75.000 8,5-32 kg grise (11.364) toklima delvis spaltegulv (sammen med bygning 2)	75.000 x 0,043 x korr = 3257 Korr = (32-8,5)x(13,777+0,1731x(32+8,5))/486=1,01	
4 Farestald 2005	1134 søer (272) 28350 smågrise (7,2-8) (1)	832 søer (210) 24960 smågrise (7,2-8) (1)	832 søer (210) 24960 smågrise (7,2-8) (1)	1077 søer (266)	1077 x 1,43 + korr = 1612 Korr = 40388x(8,5-7,3)x0,00148=71,7	
5 Drægtighedsstald 2005	649 søer (493)	385 søer (324)	385 søer (324)	587 drægtige søer (442) løsgående, delvis spaltegulv	587 x 2,11 = 1239	
6 Løbeafdeling 2005	385 søer (289)	335 søer (289)	335 søer (289)	452 søer (340) individuel opstaldning delvis spaltegulv	452 x 1,74 = 786	
9 Karantænestald 2005	100 søer (80)	424 svin (80)	424 svin (80)	0	0	
7 Heste	4 heste	4 heste	4 heste	4 heste	(2x1,73) + 2x2,25) = 8,2	
I alt	1134 søer 28350 8 kg grise 261,7 + 1,56 DE	2022 søer 60.660 8 kg grise 480,9 + 1,56 DE	2000 søer 75.000 32 kg grise 832 + 1,56 DE	I alt 9838 kg NH3-N Overholdes ved brug af gyllekøling i de nye stalde samt overdækning af ny beholder (8866 kg NH3-N) BAT P = (342x29,2)+(17x22,3)+(473x23,9)=21670 kg P		

Bilag 3

Kapacitetsberegning

Kapacitetserklæring

Til brug i forbindelse med miljøansøgning

Etape 1

For

Jessen I/S
Gade
postnr. By
Tlf

Af

Birgitte Madsen
Billundvej 3
6500 Vojens
Tlf: 73202600

Kapacitet for planlagt produktion

Gyllelagre	Kapacitet
1 Gyllebeholder	3200
2 Kanaler	1400
3 Lejet beholder, Alfred Klingenberg, Bjørnskovvej 4	3000
4 Lejet beholder, Erik Meine, Goldbækvej 10	2000
5 Lejet beholder, Mogens Ravn, Overjerstelvej 224	1200
6	
7	
8	
9	
10	
Samlet gyllekapacitet i tons	10800

Lagre til fast gødning	Kapacitet
1	
2	
3	
4	
5	
Samlet kapacitet i tons	0

Evt. kommentarer:

Placering af dybstrøelse

Overfladevand fra befæstige arealer

Den udførte beregning er foretaget ud fra de officielle normtal for produktion af gødning. I praksis kan det på visse lokaliteter, af hensyn til en optimal udnyttelse af næringsstofferne og evt. fremtidig behov, være formålstmæssigt med en kapacitet, der overstiger de lovmæssige krav. Kontakt evt. d. planteavliskonsulent for konkret vurdering.

Etape 1

Planlagt produktion

	Dyrehold	Antal	Normproduktion ton/år	Lager	
				Dybstrøelse	Gylle
1	Søer, fare, fuldspalter	1250	1,72		2150,0
2	Søer, fare, delvis sp	0	1,72		0,0
3	Søer, individ	416	4,05		1684,8
4	Søer, løsg.	834	4,76		3969,8
5	Polte	875	0,254093734		222,3
6	Smågrise	41250	0,133686188		5514,6
7					0
8					0
9					0
10					0
	Dyrehold til dybstrøelse				
1				0	
2				0	
3				0	
4				0	
5				0	
		Enheder	Normproduktion		
	Tilførsel af vand		ton/år		
1	Regn i beholder	500	0,7		350
2	Vask af maskiner	1	5		5
3	Overfladevand	100	0,7		70
4					0
5					0

Opbevaringskapacitet

	Samlet tilledning til lagre	ton/år	Dybstrøelse 0	Gylle 13967
	Produktion pr. måned	ton	0	1164
	Opbevaringskapacitet	måneder	#DIV/0!	9,3

Kapacitetserklæring

Til brug i forbindelse med miljøansøgning

For

Jessen I/S
Gade
postnr. By
Tlf

Af

Birgitte Madsen
Billundvej 3
6500 Vojens
Tlf: 73202600

Kapacitet for planlagt produktion

Gyllelagre	Kapacitet
1 Gyllebeholder	3200
2 Gyllebeholder	6000
3 Kanaler	2000
4 Ny beholder	6000
5	
6	
7	
8	
9	
10	
Samlet gyllekapacitet i tons	17200

Lagre til fast gødning	Kapacitet
1	
2	
3	
4	
5	
Samlet kapacitet i tons	0

Evt. kommentarer:

*Placering af dybstrøelse
Overfladevand fra befæstigede arealer*

Den udførte beregning er foretaget ud fra de officielle normal for produktion af gødning. I praksis kan det på visse lokaliteter, af hensyn til en optimal udnyttelse af næringsstofferne og evt. fremtidige behov, være formålstmæssigt med en kapacitet, der overstiger de lovmæssige krav. Kontakt evt. din planteavlskonsulent for konkret vurdering.

Planlagt produktion

	Dyrehold	Antal	Normproduktion ton/år	Lager	
				Dybstrøelse	Gylle
1	Søer, fare, fuldspaler	1077	1,72		1852,4
2	Søer, fare, delvis sp	923	1,72		1587,6
3	Søer, individ	1389	4,05		5625,5
4	Søer, løsg.	611	4,76		2908,4
5	Polte	1400	0,254093734		355,7
6	Smågrise	75000	0,133686188		10026,5
7					0
8					0
9					0
10					0
	Dyrehold til dybstrøelse				
1				0	
2				0	
3				0	
4				0	
5				0	
		Enheder	Normproduktion		
	Tilførsel af vand		ton/år		
1	Regn i beholder	804	0,7		562,8
2	Vask af maskiner	1	5		5
3	Overfladevand	100	0,7		70
4					0
5					0

Opbevaringskapacitet

			Dybstrøelse	Gylle
	Samlet tilledning til lagre	ton/år	0	22994
	Produktion pr. måned	ton	0	1916
	Opbevaringskapacitet	måneder	#DIV/0!	9,0

Bilag 4

Situationsplan med lysforhold

Situationsplan 2015

Dato: 22-02-16
Tid: 08-47-16

Jessen I/S
Lillebjergvej 1
6534 Agerskov
Udarbejdet i Næsgaard Markkort ADVICER

Situationsplan tillæg 2

- Nyt byggeri
- Eksisterende bygninger
- Belysning

